

B2-páholy

Mostanában keveset nevetek. Vagy úgy is mondhatnám, alig nevetek. De legyünk őszinték: nem nevetek. Röhögni röhögök, vihogni vihogok, kacagni kacagok, de ez más. A nevetés minőség, minőségi reakció, nagyképpen azt is mondhatnám, reláció, de nem merem (hiszen: „A relációk – ha elfogadjuk azt a definíciót, hogy bizonyos halmazok direkt szorzatainak részalmazai – maguk is halmazok, tehát velük halmazműveletek végezhetőek. Másrészt a relációkon értelmezhetőek a szorzás és inverzképzés műveletek” – és én ebből egy kukkot sem értek; sok olyat mondok ugyan, amit nem értek, de ezt most nem merem megtenni...), tehát visszavonva és megtérve, a nevetés minőségi reakció, márpedig az a minőség, amelyre minőségi reakcióval kellene válaszolnom, hiányzik az életemből. Mindez persze magánügy, akkor is, ha nemcsak az én életemben hiánycikk a nevetés, de hát magánügyeinkből épül össze a nemzet ügye, ha van ilyen, hogy ezt azután a közügyeket épp irányító okosan szétzilálják.

Pedig látszólag nevetős ez a kor, mindenféle haknimanok jelennek meg színházakban művészekként, ökörködnek és ízléstelenkednek nagy zslugákat zsebre vágva. Ők azok, akik pontosan fölmérték, mi kell a népnek. Ennek a szomorú kis magyar tízmillió semminek. Ha nincs kenyér, legyen legalább cirkusz, alhasi szervek sűrű fölemelegetésére és amerikai mintára épülő show is van már épp elég. Mellettük a köztévét ontja a régi, fölmelegített kabarétréfákat, megfélemedkezve arról, hogy azoknak csak akkor van igazából jelentőségük – ekkora mennyiségben, mi több, sorozatban felmutatva őket –, ha az adott korra reflektálnak. Különbözik porosak, hamisak, avítottak és unalmasak. Ezért: porosak, hamisak, avítottak és unalmasak.

Persze van hivatalos – vagy hivatali – cirkusz, hogylene lenne, ennek központja, már túl a két évtizeden (előtte a hullaház előszobájában veszteglő kis és nagy hóhérok kéjtanyája volt), a parlament, az ott tomboló tehetségtelenség és mértéktelen harácsolás láttán – választott képviselőin keresztül – a maga kárán röhög megállás nélkül a nép. Vagy inkább a népség. Mert mi is a nép? Mit tudom én, kell bevalljam. Még nem találkoztam olyannal, hogy nép. Népséggel igen, arról van fogalmam és elképzelésem. Azt tudom, hogy az milyen. Hát, olyan. Nagy a pofája, kicsi az ingerküszöbe, rendkívül kritikus, de kritikai érzéke a nulla felé tendál, ha az alatt is van valami, hát akkor egyenesen oda.

Meg aztán, itt lenne nevetésre okként, itt van a nagyobb cirkusz, ez az új magyar demokrácia, de csak kínos röhögésre futja, ha bevalljuk magunknak, hogy úgy, ahogyan van, a szemfényvesztés terepe, persze ez is egy nevetetési forma, a szemfényvesztés, de mi nevetni való lenne az épp most futó slágerprodukción, amelynek az a lényege, hogy betesszük: pénz, kiesik: kisnyúl a nagy kalapból.

De hagyjuk is a keresgélést, aki keres, az úgysem talál, a közmondások hazudós, direkt nagyot mondó emberektől indulhattak ki, gondolom így. A nevetés fél egészség. Be kell lássam, félelmelem vagyok. De nemcsak én, hanem rajtam kívül még egy félvagy háromnegyed országnyi ember az. Félelmelemek járják az utcákat, ülnek a buszokon, vonatokon, villamosokon – a repülőre már nem nagyon telik, ráadásul a nemzeti légitársaság is összeomlott, ami röhej – mosolytalanul, elfelejtve vagy föl sem fedezve, mi az a nevetés. Félelmelemek félországga lettünk. Élünk, mint egy rossz mesében. Az ország, ahonnan kilopták a nevetést. Nem tudni, ki lopta ki, bizonyára a százfejű sárkány, a megnevezhetetlen, bár akár meg is tudnánk nevezni. Vajon jön-e valamikor egy királyfi vagy egy vándorlegény, aki kiszabadítja és visszaadja ennek a félországnak, ennek

a félországnyi félelmebernek a nevetést, egészséget, másik, fontosabbik felet? S ha már elindult, ideér-e valaha? S ha ideér, nem megy-e el a kedve idő előtt a küzdelemtől a tízfejű sárkánnyal, s válik egyik napról a másikra ő is mosolytalan félelmeberre? Nem tudom. Csak félek. Már a mesékhez sem értek. Tehát, a reményhez sem. Fogytkozunk, barátaim, fogytkozunk nagyon, s az a baj, hogy leginkább ott, vagy itt, belül. Nem nevetünk, csak nevetségesek vagyunk. És a kettő, sajnos, nem ugyanaz.

Zalán Tibor

E számunk szerzői

- Adonyi Sztancs János** (1958) – író, újságíró, Budapest
- Baka Györgyi** (1951) – költő, könyvtáros, Érd
- Barcs János** (1927) – költő, író, Tököl
- Báthori Csaba** (1956) – író, kritikus, műfordító, esszéista, Budapest
- Boda Balázs** (1954) – festőművész, Paloznak
- Búzás Huba** (1934) – költő, Veszprém
- Csörsz István** (1942) – író, Budapest
- Druzsín Ferenc** (1940) – irodalomtörténész, egyetemi magántanár, Budapest
- Erdélyi Z. János** (1947) – költő, műfordító, Szekszárd
- Eszteró István** (1941) – költő, műfordító, Temesvár (Románia)
- Evellei Kata** (1988) – költő, egyetemi hallgató, Budapest
- Fecske Csaba** (1948) – költő, publicista, Miskolc
- Galgóczy Árpád** (1928) – költő, műfordító, Budapest
- Gyárfás Endre** (1936) – költő, író, drámaíró, Budapest
- Halmi Tamás** (1975) – irodalmár, Pécs
- Hubay Miklós** (1918–2011)
- Kaló Béla** (1954) – tanár, újságíró, kritikus, Miskolc
- Károly György** (1953) – geológus, szellemi szabadfoglalkozású, Szigetszentmiklós
- Kazár Olívia Noémi** (1989) – egyetemi hallgató, Budapest
- Kerék Imre** (1942) – költő, műfordító, kritikus, Sopron
- Kicsi Sándor András** (1957) – nyelvész, esszéíró, Budapest
- Kirilla Teréz** (1972) – PhD-hallgató, Budapest
- G. Komoróczy Emőke** (1939) – irodalomtörténész, Budapest
- Koppány Zsolt** (1955) – író, esszéista, Budapest
- Lászlóffy Csaba** (1939) – író, költő, drámaíró, esszéista, Kolozsvár (Románia)
- Magyar Barna** (1965) – költő, humorista, Szeghalom
- Marton Réka Zsófia** (1987) – egyetemi hallgató, Budapest
- Mezey Alexa** (1991) – egyetemi hallgató, Budapest
- Miklóssy Endre** (1942) – urbanista, esztéta, író, Budapest
- Németh András** (1956) – költő, egyéni vállalkozó, Budapest
- Radnics Manda** – (1950) műfordító, író, Budapest
- Rigó Béla** (1942) – író, költő, Budapest
- Schwalm Zoltán** (1972) – kritikus, filmrendező, író, Budapest
- Simek Valéria** (1953) – költő, Bakonycsernye
- Suhai Pál** (1945) – költő, tanár, Budapest
- Szalai Lajos** (1947) – nyelvész, műfordító, Budapest
- Szepes Erika** (1946) – irodalomtörténész, író, Budapest
- Szúgyi Zsolt** (1982) – költő, Budapest
- Turcsán Miklós** (1944) – festőművész, Budapest
- Várad B. László** (1946) – vadbiológus, író, Somogyfajsz
- Végh Attila** (1962) – költő, esszéista, Nagymaros
- Verrasztó Gábor** (1964) – író, újságíró, Budapest
- Virágh László** (1939) – zeneszerző, művészeti vezető, költő, Budapest
- Wehner Tibor** (1948) – író, művészettörténész, Budapest
- Zalán Tibor** (1954) – költő, író, drámaíró, Budapest